

СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОРІВНЯЛЬНИХ СПОЛУЧНИКІВ У РІЗНОРАНГОВІЙ ПЛОЩИНІ

О. М. Донік, науковий редактор I категорії «Українського історичного журналу» Інституту історії України Національної академії наук України
(Київ, Україна)

e-mail: kvitkao@ukr.net

ORCID: 0000-0002-4236-254X

Статтю присвячено аналізу семантико-синтаксичної сфери порівняльних сполучників у різноранговій площині. Актуальність роботи увиразнює недостатність теоретичних напрацювань у сфері окресленої лінгвістичної проблеми. Мета пропонованої студії полягає в комплексному дослідженні семантико-стилістичного потенціалу порівняльних сполучників в різноранговій площині. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: з'ясувати сутність синкретизму в лінгвістиці; описати семантико-синтаксичні різновиди порівняльних сполучників; описати особливості вживання порівняльних сполучників у різноранговій площині.

З'ясовано закономірності семантико-синтаксичного функціонування порівняльних сполучників у різноранговій площині. Визначено, що для утворення синтетичних компаративем використовують усі різновиди порівняльних сполучників: сполучники подібності, які маркують схожість або близькість порівнюваних ситуацій, сполучники тотожності, що виражають абсолютну однаковість, та порівняльно-зіставні сполучники, які не є виразниками повного чи часткового уподібнення ситуацій, а лише слугують знаками кількісної чи якісної переваги того, що чи кого порівнюють, над тим, із чим або з ким порівнюють. Порушена тема є актуальною й окреслює перспективу подальших наукових пошуків у прикладному аспекті.

Ключові слова: порівняльні сполучники, сполучники подібності, сполучники тотожності, порівняльно-зіставні сполучники, семантико-синтаксичні відношення, порівняльний зворот, підрядна порівняльна частина, синкретизм, різнорангова площина.

Актуальність. Нині в лінгвістиці актуалізовано проблеми системних відношень і динамізму в мові, що неможливо без визначення семантико-синтаксичної сфери сполучних засобів як маркерів семантико-синтаксичних відношень у реченнях. Серед теоретичних питань сучасного українського мовознавства важливу роль відводять такому виду семантико-синтаксичних відношень, як відношення порівняння, а також особливостям їхньої реалізації в структурі речення. У науковій літературі є багато досліджень порівняльних конструкцій, проте бракує напрацювань у сфері семантико-синтаксичного функціонування порівняльних сполучників у різноранговій площині, що й зумовлює актуальність нашої праці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Феномен порівняння в мовознавстві проаналізовано в різних аспектах: у семасіологічному (І. Шенько [13]), фразеологічному (А. Г. Назарян [9]), граматичному (У. А. Жаркова [5], Л. В. Прокопчук [10]), функційно-стилістичному (Л. І. М'яснянікіна [8]), у контексті теорії перехідності (Л. В. Шитик [14–16]) та ін. Важливими для нашого наукового пошуку є праці К. Г. Городенської [3–4] та Л. А. Булаховського [1], у яких проаналізовано особливості вживання сполучників.

Мета пропонованої студії полягає в комплексному дослідженні семантико-синтаксичного потенціалу порівняльних сполучників у різноранговій площині.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- 1) з'ясувати сутність синкретизму в проекції на порівняльні конструкції;
- 2) описати семантико-синтаксичні різновиди порівняльних сполучників;
- 3) схарактеризувати семантико-синтаксичні особливості порівняльних сполучників у різноранговій площині.

Матеріали і методи дослідження. Джерелами фактичного матеріалу слугували українські художні тексти І. Драча, Л. Костенко, Дари Корній, Є. Маланюка, А. Малишка, М. Павленко, М. Стельмаха та ін., із яких дібрано порівняльні конструкції. У статті використаний *метод лінгвістичного опису мовних фактів* – для інвентаризації та систематизації компаративем; для визначення їхніх структурних особливостей був залучений *метод компонентного аналізу*.

Результати дослідження та їх обговорення. Синкретизм – поняття різноплосинне й багатовекторне. У «Словнику сучасної української мови» поняття *синкретизм* потрактоване як «1. книжн. Нерозчленованість, злитість, характерні для початкового, нерозвиненого стану будь-якого явища. *Синкретизм первісного мистецтва*. 2. філософ. Різновид еклектизму; поєднання різнорідних, суперечливих, протилежних один одному поглядів» [12, т. 9, с. 184].

Автори лінгвістичних студій у визначенні цього терміна акцентують увагу на буквальному значенні лексеми *syncretismos* – поєднання, синтез або «злиття в одній мовній одиниці одночасно кількох ознак» [11, с. 541]. А. П. Загнітко досліджує синтаксичний синкретизм як поєднання в одній синтаксичній одиниці ознак двох або більше синтаксичних одиниць [6, с. 244]. Фундаментальним дослідженням синтаксичного синкретизму є праця «Синхронна перехідність синтаксичних одиниць в українській літературній мові» Л. В. Шитик [17].

Синкретизм можливий не лише в межах одного синтаксичного рівня, а й у різноранговій площині, що виразно репрезентує система порівняльних конструкцій. У сучасному мовознавстві сформувалися різні підходи до виокремлення порівняльних конструкцій. І. Р. Вихованець трактує порівняльний зворот як частину «простого речення, яка складається з порівняльного сполучника та повнозначного слова і виражає значення порівняння» [2, с. 467]. До порівняльних зворотів учений зараховує конструкції на кшталт: «*Я втомлена, як квітка восени*» (Л. Костенко), «*Дні проходять, як риба по темному дні*» (Є. Маланюк) [7, с. 467–468]. Натомість Л. І. Мацько подібні одиниці трактує як підрядні речення: «*Спливло життя, як листя за водою*» (Л. Костенко) [7, с. 470]. Усе це засвідчує наявність нечіткої межі між деякими різновидами порівняльних зворотів та компонентами складнопідрядного порівняльного речення.

Л. В. Шитик кваліфікує подібні мовні факти як синкретичні конструкції, що характеризуються синтезом диференційних ознак порівняльного звороту та підрядної порівняльної частини, а у формальному плані вможливають подвійну кваліфікацію – і як порівняльного звороту, і як підрядної порівняльної частини [17, с. 336–345].

Важливим компонентом синкретичних різнорангових компаративних конструкцій є порівняльні сполучники, які виконують функцію формального маркера порівняння. На думку Л. В. Шитик, більшість порівняльних конструкцій, опорний компонент яких виражений іменником у називному відмінку, належать до синкретичних: «Ефективним практичним прийомом для визначення функціонального статусу порівняльної конструкції є трансформації, суть яких полягає в перетворенні вихідної структури в іншу, формально і семантично подібну» [17, с. 342]. Для синкретичних різнорангових компаративних конструкцій характерна трансформація і в конструкції, які формально та семантично подібні до речення, і в ті, які відповідають фрагментові речення.

Семантико-синтаксичні різновиди порівняльних сполучників, що функціонують у різнорангових синкретичних конструкціях, аналізуємо за класифікацією К. Г. Городенської, виокремлюючи три значеннєві підгрупи, що реалізують три різновиди семантико-синтаксичних відношень:

1) сполучники, які «виражають подібність, схожість, близькість того, що чи кого порівнюють у головній і підрядній частинах складнопідрядного речення або в простому реченні», номіновані сполучниками ірреального порівняння чи сполучниками подібності, які майже рівнозначні й тому вможливають взаємозаміну: *мов, мовби, мовбито, немов,*

немовби, немовбито, наче, начеб, начебто, ніби, нібито, буцім, буцімто, гейби та подібно до того як;

2) сполучники тотожності, що виражають абсолютну однаковість порівнюваних ситуацій, їхнє повне уподібнення: *як, що*, а також складені сполучники *так само як (і), як і, точно як (і)*;

3) порівняльно-зіставні сполучники, що не передають ні часткового, ні повного уподібнення ситуацій, а лише маркують кількісну чи якісну перевагу того, що чи кого порівнюють, над тим, із чим або з ким порівнюють: *ніж, аніж, чим, як* (у значенні *ніж*) [4, с. 12].

Порівняльні сполучники подібності виражають порівняльні семантико-синтаксичні відношення. Характерно, що підрядна порівняльна частина, яку вони приєднують до головної, є здебільшого неповним із формально-граматичного погляду реченням (з опущеним присудком чи підметом), що нерідко, як засвідчує практика, породжує труднощі в розмежуванні таких підрядних порівняльних частин і порівняльних зворотів.

Порівняльні сполучники подібності, на протигагу іншим семантичним типам підрядних сполучників, реалізують власну семантико-синтаксичну функцію виразників порівняльних семантико-синтаксичних відношень у різних видах синтаксичних конструкцій.

Серед порівняльних сполучників подібності найпоширенішим є *мов*, який маркує порівняльні семантико-синтаксичні відношення. Синкретичний статус насамперед характерний для безприсудкових конструкцій, напр.: *Пропливали, мов пишні пави, кийвські красуні в паволоках, узороччі, а чи й просто в білих полотняних уборах* (П. Загребельний). Компаративема *мов пишні птахи* є різноранговим синкретичним утворенням, для якого характерний синтез диференційних ознак порівняльного звороту і підрядної компаративної частини. Для виявлення ознак підрядної частини застосуємо прийом трансформації з уведенням предиката: *Мов пропливають пишні пави, пропливали кийвські красуні в паволоках, узороччі <...>*. Наявність специфічних рис компаративного звороту засвідчує можливість перетворення пропонованої конструкції в прийменниково-відмінкову форму: *Пропливали, подібно до пишних пав, кийвські красуні в паволоках, узороччі <...>*.

У реченні *Олесю запросили на сцену, пурхнула, мов метелик* (Дара Корній) різноранговий синкретичний статус має конструкція *мов метелик*. Використану компаративему можна переінакшити як *Олесю запросили на сцену, пурхнула, мов пурхнує метелик*. У цьому разі порівняльна одиниця співвідносна з порівняльною частиною складнопідрядного речення. Водночас можлива трансформація компаративеми як *Олесю запросили на сцену, пурхнула, подібно до метелика* або *Олесю запросили на сцену, пурхнула метеликом*, що свідчить про наявність у ній ознак порівняльного звороту.

Синкретичний характер має конструкція *мов діти* й у реченні *Всі, мов діти, вірять у справжність Мадонни* (М. Павленко). Ця безпредикатна порівняльна конструкція тотожна й предикативній одиниці *мов вірять діти*, і прийменниково-відмінковій словоформі *подібно до дітей* чи прислівникові *по-дитячому*.

Окрім порівняльного сполучника *мов*, у синкретичних різнорангових порівняльних конструкціях використовують й інші сполучники подібності, зокрема *мовби, немов, наче, ніби* тощо. Зокрема, сполучник *немов* уживають для вираження порівняльних семантико-синтаксичних відношень із відтінком непевності. Напр.: *На економовому обличчі, немов чорні жучки, сердито ворушилися бородавки* (М. Стельмах). У цьому разі компаративему *немов чорні жучки* можна трансформувати і в предикативну конструкцію (*немов ворушилися чорні жучки*), і в прийменниково-відмінкову словоформу (*подібно до чорних жучків*).

Сполучник *ніби* є виразником порівняльних семантико-синтаксичних відношень із відтінком непевності, сумніву щодо вірогідності чого-небудь. Напр.: *Летять, ніби чайки, і дні, і ночі в синю даль* (Л. Рева). У пропонованому реченні конструкція *ніби чайки*

поєднує ознаки підрядної порівняльної частини складнопідрядного речення (= *ніби летять чайки*) і порівняльного звороту (= *подібно до чайок*).

Сполучники тотожності виражають цілковиту однаковість порівнюваних у головній і підрядній частинах ситуацій або того, що означає порівняння, їхнє повне уподібнення. Із-поміж традиційних сполучників до них зараховують як і *що*, проте найрелевантніше таке порівняльне семантико-синтаксичне відношення передають складені сполучники *так само як (і), як і, точно як (і)* [4, с. 84]. За допомогою порівняльних сполучників тотожності виражено порівняльні відношення, об'єктом яких може бути людина, тварина, предмет тощо.

У синкретичних порівняльних різнорівневих конструкціях найбільш частотний сполучник тотожності *як*. Найпоширенішими є порівняльні сполуки, опорний компонент яких виражений іменником у називному відмінку. У реченні *І молода зоря золоторога сіда, як птиця, в шумні явори* (А. Малишко) компаративема *як птиця* має ознаки неповного речення, бо тут можна домислити присудок (= *як сідає птиця*), водночас можлива трансформація в прислівник (*по-пташиному*) та прийменниково-відмінкову форму (*подібно до птиці*). Такі перетворення прийнятні й для інших порівняльних конструкцій зі сполучником *як*, опорним компонентом яких є іменник у називному відмінку, напр.: *Печаль осиплеться, як маки* (Л. Костенко): *як маки = як осиплються маки; як маки = подібно до маків*; *І я пішов, бо я пішов до тебе, бо ти мені світила, як зоря* (Л. Костенко): *як зоря = як світила зоря; як зоря = зорею, подібно до зорі*; *Хоч сумнів, як ворон, нав'язливо карма: «Навіщо»* (І. Драч): *як ворон = як кармає ворон; як ворон = подібно до ворона*; *Смарагди зблискували у відкритих скриньках, як вовчі очі <...>* (П. Загребельний): *як вовчі очі = як зблискують вовчі очі; як вовчі очі = подібно до вовчих очей*; *Пісенні вечори коло млина теж поріділи, як листя на деревах <...>* (Дара Корній): *як листя на деревах = як поріділо листя на деревах; як листя на деревах = подібно до листя на деревах*. Такі трансформації вможливають подвійну кваліфікацію порівняльних конструкцій, а отже, подібні компаративеми входять до зони перехідності як проміжні утворення між підрядною частиною і членом речення, тобто є синкретичними утвореннями.

Семантико-синтаксичне відношення тотожності в синкретичних порівняльних різнорангових конструкціях також можна передати за допомогою складених сполучників *так само як (і), як і, точно як (і)*: *<...> навіть зітхав часто, так само, як і мати* (М. Стельмах). Компаративна конструкція *так само, як і мати* може бути заміщена предикативним тотожним висловом *так само, як і зітхала мати* або прийменниково-відмінковою формою *подібно до матері*.

Призначення порівняльно-зіставних сполучників полягає лише в констатації якісної чи кількісної переваги того, що чи кого порівнюють, над тим, із чим або з ким порівнюють. Таке порівняння вможливають предикати якості-відношення та кількості-відношення, виражені відповідними компаративними якісними прикметниками та компаративними прислівниками міри й ступеня. До цієї групи належать порівняльно-зіставні сполучники *ніж, аніж, чим, як (ніж)* [4, с. 85].

Аналізовані конструкції мають підрядну порівняльну частину (неповне формально просте речення) як компонент однокомпаративного складнопідрядного речення, напр.: *Яська, очевидно, знала більше, ніж решта товариства, бо тон дівчини здався навіть печальним* (Дара Корній). Для компаративеми *ніж решта товариства* характерна подвійна кваліфікація, оскільки в ній поєднано ознаки предикативного компонента (що підтверджує можливість його розширення за допомогою присудка *знала*) та ознак звороту (можливість заміни порівняльної конструкції прийменниково-відмінковою формою з прийменниками *за, від*). Напр.: *Яська, очевидно, знала більше від решти товариства <...>*; *Яська, очевидно, знала більше за решту товариства <...>* (компаративний зворот); *Яська, очевидно, знала більше, ніж знала решта*

товариства <...> – (підрядна частина). Компаративема *ніж решта товариства* – це конструкція, що поєднує ознаки підрядної частини й компаративного звороту.

Висновки і перспективи. Отже, конструкції, що містять синкретичну компаративему, належать до різнорівневої площини, є синкретичними утвореннями проміжного типу, що поєднують ознаки простого і складного речень.

Для утворення синкретичних компаративем використовують усі різновиди порівняльних сполучників: сполучники подібності, які маркують схожість або близькість порівнюваних ситуацій; сполучники тотожності, що виражають абсолютну однаковість, та порівняльно-зіставні сполучники, які не є маркерами повного чи часткового уподібнення ситуацій, а лише знаками кількісної чи якісної переваги того, що чи кого порівнюють, над тим, із чим або з ким порівнюють.

Порушена тема є актуальною й окреслює перспективу подальших наукових пошуків у прикладному аспекті.

Список використаної літератури

1. Булаховський Л. А. Вибрані праці. В 5 т. Т. 2. Київ : Наукова думка, 1997. 596 с.
2. Вихованець І. Р. Порівняльний зворот. *Українська мова. Енциклопедія*. Київ : Українська енциклопедія, 2000. С. 467–468.
3. Городенська К. Г. Граматичний словник української мови: Сполучники. Херсон : Видавництво ХДУ, 2007. 340 с.
4. Городенська К. Г. Сполучники української літературної мови : монографія. Київ : Інститут української мови; Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 208 с.
5. Жаркова У. А. Синтаксис сравнения. Логико-лингвистический подход : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.19. Пермь : Курсив, 2004. 233 с.
6. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису. Донецьк : ДонНУ, 2007. 294 с.
7. Мацько Л. І. Порівняння. *Українська мова. Енциклопедія*. Київ : Українська енциклопедія, 2000. С. 469–470.
8. М'яснянікіна Л. Порівняння в системі образних засобів мови. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка*. Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 2003. С. 80–85
9. Назарян А. Г. Устойчивые сравнения французского языка с примерами, переводом и эквивалентами в русском языке. Москва : Изд-во Рос. ун-та дружбы народов, 1998. 334 с.
10. Прокопчук Л. В. Категорія порівняння та її вираження в структурі простого речення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01. Вінниця : Нова книга, 2000. 14 с.
11. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
12. *Словник української мови* В 11 т. Т. 9. Київ : Наук. думка, 1978. 917 с.
13. Шенько І. В. Синтактико-смысловые разновидности предметно-логических сравнений. *Язык и стиль английского художественного текста*. Ленинград : Научная книга, 1977. С. 152–161.
14. Шитик Л. В. Методика опозиційного аналізу порівняльних конструкцій. *Вісник Черкаського ун-ту. Серія : Психолого-педагогічні науки*. Черкаси, 1998. Вип. 8. С. 145–147.
15. Шитик Л. В. Синкретичні порівняльні конструкції в українській мові. *Вісник Черкаського університету. Серія : Філологічні науки*. Черкаси, 2003. Вип. 46. С. 63–68.
16. Шитик Л. В. Синкретичні порівняльні конструкції : функціональний статус та структурно-семантичні особливості. *Павло Гнатович Житецький і сучасна українська лінгвістика. Зб. матер. Всеукр. наук. конф.* Черкаси, 2007. С. 138–143.
17. Шитик Л. Синхронна перехідність синтаксичних одиниць в українській літературній мові : монографія. Черкаси : видавець Чабаненко Ю. А., 2014. 474 с.

References

1. Bulakhovs'kyu, L. A. (1997). Vybrani pratsi [Selected Works]. 2. Kyiv : Naukova dumka, 596 (in Ukr.).
2. Vykhovanets' I. R. (2000). Porivnyal'nyy zvorot [Comparative Construction]. *Ukrayins'ka mova. Entsyklopediya*. Kyiv : Ukrayins'ka entsyklopediya, 467–468 (in Ukr.).
3. Horodens'ka, K. H. (2007). Hramatychnyy slovnyk ukrayins'koyi movy [Grammar Dictionary of the Ukrainian Language]. Kherson : Vydavnytstvo KNU, 340 (in Ukr.).
4. Horodens'ka, K. H. (2010). Spoluchnyky ukrayins'koyi literaturnoyi movy [Connections of the Ukrainian Literary Language]. Kyiv : Instytut ukrayins'koyi movy; Vydavnychyy dim Dmytra Buraho, 208 (in Ukr.).
5. Zharkova, U. A. (2004). Syntaksys sravnenyya. Lohyko-lynhvystycheskyu podkhod [Syntax of comparison. Logic-linguistic approach]. PhD dissertation. Perm' : Kursyv, 233 (in Russ.).
6. Zahnitko, A. P. (2007). Teoriya suchasnoho syntaksysu [The theory of modern syntax]. Donetsk, 294 (in Ukr.).

7. Mats'ko, L. I. (2000). Porivnyannya [Comparison] *Ukrayins'ka mova. Entsyklopediya*. Kyiv : Ukrayins'ka entsyklopediya, 469–470 (in Ukr.).
8. M'iasnyankina, L. (2003). Porivnyannya v systemi obraznykh zasobiv movy [Comparison in the system of figurative means of language]. L'viv : Vyd-vo L'viv. un-ty, 80–85 (in Ukr.).
9. Nazaryan, A. G. (1998). Ustojchivye sravneniya francuzskogo yazyka s primerami, perevodom i ekvivalentami v russkom yazyke [Reliable comparisons of the French language with examples, translations and equivalents in Russian]. Moscow : Izd-vo Ros. un-ta druzhby narodov, 334 (in Russ.).
10. Prokopchuk, L. V. (2000). Katehoriya porivnyannya ta yiyi vyrazhennya v strukturi prostoho rechennya [Category of comparison and its expression in the structure of a simple sentence: author's abstract]. PhD dissertation. Vinnytsya : Nova knyha, 14 (in Ukr.).
11. Selivanova, O. (2006). Suchasna lnhvistyka: terminolohichna entsyklopediya [Modern linguistics: terminology Encyclopedia]. Poltava : Dovkilliya-K, 716 (in Ukr.).
12. Slovnyk ukrayins'koyi movy (1978). 9. Kyiv : Naukova dumka, 917 (in Ukr.).
13. Shen'ko, Y. V. (1977). Sintaktiko-smyslovye raznovidnosti predmetno-logicheskikh sravnenij [Syntactic-semantic varieties of subject-logical comparisons]. *Language and style of English literary text*. Leningrad : Nauchnaya kniga, 152–161 (in Russ.).
14. Shytyk, L. V. (1998). Metodyka opozytsiynoho analizu porivnyal'nykh konstruksiy [Method of Oppositional Analysis of Comparative Structures]. *Bulletin of Cherkasy University. Series: Psychological and pedagogical sciences* (8). Cherkasy, 145–147 (in Ukr.).
15. Shytyk, L. V. (2003). Synkretychni porivnyal'ni konstruksiyi v ukrayins'kiy movi [Synctical comparative constructions in the Ukrainian language]. *Bulletin of Cherkasy University. Series: Psylology* (46). Cherkasy, 63–68 (in Ukr.).
16. Shytyk, L. V. (2007). Synkretychni porivnyal'ni konstruksiyi: funktsional'nyy status ta strukturno-semantychni osoblyvosti [Syncretic comparative constructions: functional status and structural-semantic peculiarities]. *Pavel Gnatovich Zhiteckyj and modern Ukrainian linguistics*. Cherkasy, 138–143 (in Ukr.).
17. Shytyk, L. V. (2014). Synkhronna perekhidnist syntaksychnykh odynyt v ukrainskii literaturnii movi [Synchronous Transition of Syntactic Units in the Ukrainian Literary Language]. Cherkasy : vydavets Chabanenko Yu. A., 474 (in Ukr.).

O. DONIK. SEMANTIC SYNTACTICAL FUNCTION OF COMPARATIVE CONJUNCTIONS IN MULTI RANGE PLANE

Summary. Introduction. *The article is devoted to the analysis for semantic syntactical sphere of comparative conjunctions in multi range plane. The urgency of paper expresses the insufficiency of theoretical developments in the sphere of abovementioned linguistic problem. The problem to distinguish the comparative expressions and subordinate parts in complex subordinated comparative sentences remains to be disputable.*

The purpose of proposed study is the complex research on functional stylistic potential for comparative conjunctions in multi range plane. The implementation of the purpose, being set, anticipates solving the following tasks: to clear up the essence of syncretism in linguistics; to describe the semantic syntactical kinds of comparative conjunctions; to describe the functional stylistic potential for comparative conjunctions in multi range plane.

Results. *It grounds the reasonability in distinguishing three kinds of comparative conjunctive means: conjunctions of similarity, identity and contrastive-comparative conjunctions. It clears up the laws of semantic syntactical function of conjunctions from different kinds in multi range plane. It clears up that all kinds of comparative conjunctions are used to establish the synthetic comparatives: conjunctions of similarity, which mark the likeness or propinquity of compared situations, conjunctions of identity, which express the absolute identity and contrastive-comparative conjunctions, which are not the exponents for complete or partial assimilation of situations and only with features of quantitative and qualitative preference, whether the one is compared over the other, with what or with whom is compared.*

Originality of the study is that it first analyzes the use of conjunctions in multi range plane.

Conclusion. *The problem, being raised, is urgent and emphasizes the perspective for further scientific searches in applied aspect. We also see the perspective for further scientific searches in study on specificity of stylistic function of comparative conjunctions.*

Key words: *comparative conjunctions, conjunctions of similarity, conjunctions of identity, contrastive-comparative conjunctions, semantic synthetic ratio, comparative expression, subordinate comparative part, syncretism, multi range plane.*

*Надійшла до редакції 11.04.18
Прийнято до друку 23.04.18*